

INFORMATIE VOOR DE PRESENTATOR

VEILIG WERKEN OP HOOGTE

Volgens realistische schattingen is het zo dat 1 op de 6 medewerkers werkzaam in de installatietechniek gedurende zijn werkzame leven een valongeval overkomen. Dat dit niet verwonderlijk is spreekt voor zich aangezien uitglijden, verstappen of struikelen natuurlijk zo is gebeurd, maar op een bouwplaats (nieuwbouw, renovatie en particuliere werken) nog steeds grote gevolgen kan hebben.

Een niet goed gemonteerde steiger, een onvoldoende afgedekte sparing, een niet of niet afdoende beveiligde dakrand maar ook een rommelige werkplek kunnen hier tot levensgevaarlijke situaties leiden.

Werkgevers, opdrachtgevers en gebouw-eigenaren moeten daarom gezamenlijk zorgen voor een veilige en gezonde werkomgeving. Zij dienen in het in de Arbo-wet gedefinieerde arbeidshygiënisch regime ervoor te zorgen dat;

- er geen risico's aanwezig zijn op de bouwplaats
- risico's die niet kunnen worden vermeden, geëvalueerd worden
- risico's bij de bron worden aangepakt
- er collectieve voorzieningen worden getroffen
- er individuele voorzieningen worden getroffen

Tevens dienen de werkgevers ervoor te zorgen dat;

- werknemers zijn geraadpleegd over de risico's en werkoplossingen
- werknemers geïnformeerd worden over de risico's en maatregelen
- passende training en instructie in het gebruik van de voorzieningen
- er periodiek en planmatig gerichte werkplekinspecties gehouden worden

RISICO'S NIET AANWEZIG ZIJN OP DE BOUWPLAATS

Alle werkzaamheden die worden uitgevoerd met een hoogteverschil van 2,5 meter worden aangemerkt als "werken op hoogte" en is een risicovolle activiteit. De beste manier om een valongeval te voorkomen is dan ook door niet op hoogte je werkzaamheden te verrichten. Kan het noodzakelijke werk ook worden gedaan zonder dat men het dak op hoeft? Of kan in ieder geval de duur van de betreffende werkzaamheden worden beperkt door bijvoorbeeld delen van een installatie op grondniveau al zoveel mogelijk te monteren zodat zo min mogelijk tijd op hoogte wordt gewerkt?

RISICO'S NIET KUNNEN WORDEN VERMEDEDEN OF BIJ DE BRON WORDEN AANGEPAKT

Voordat er dan met werkzaamheden op hoogte kan worden gestart dient er altijd een risico-beoordeling plaats te vinden welke uitgaat van het feit dat het risico bij de bron dient te worden bestreden. Uit de evaluatie komt dan duidelijk naar voren wat de noodzakelijke veiligheidsvoorzieningen zijn, welke werkmethodes er worden toegepast en wat de benodigde uitrusting hiervoor zal zijn.

Men dient tevens rekening te houden met de weersomstandigheden tijdens uitvoer van de werkzaamheden. Het risico van vallen van personen maar ook van materiaal is namelijk

VERVOLG

VEILIG WERKEN OP HOOGTE

aanzienlijk groter bij natte en koude weersomstandigheden en bij harde wind.

ER COLLECTIEVE VOORZIENINGEN WORDEN GETROFFEN

Bij werken op hoogte dienen dus voorzieningen te worden genomen om het valgevaar weg te nemen of zoveel als mogelijk uit te sluiten. Collectieve voorzieningen zijn maatregelen die voor iedereen op de locatie kunnen werken en is dus een eerste vereiste. Men kan hiervoor gebruik maken van steigers, bordessen en mobiele werkvloeren als hangsteigers en hoogwerkers. Een veilige werkvloer kan tevens worden bereikt door het aanbrengen van doelmatig leuning en hekwerk langs de vloer en dakranden. Tevens dienen vloeropeningen, putten, sleuven en sparingen afgedekt te worden met geschikt materiaal dat bestand is tegen het gewicht dat het moet kunnen dragen. Als laatste kunnen ook nog vangnetten worden toegepast.

Doelmatig hekwerk en randbeveiliging dient aan de bovenzijde te voorzien zijn van een stevige leuning op tenminste 1 meter boven het werkoppervlak en voorzien zijn van een kantplank van 15 cm en/of een tussenleuning zodanig dat een kubus met zijden van 47 cm de openingen niet kan passeren.

Vangnetten mogen alleen worden toegepast als andere vormen van bovenstaande collectieve voorzieningen door beperkingen niet of gedeeltelijk kunnen worden gebruikt. Ze kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt bij openingen in verdiepingvloeren. In de situaties dat men collectieve voorzieningen aanbrengt of inspecteert dient men altijd persoonlijke valbeveiliging te gebruiken.

ER INDIVIDUELE VOORZIENINGEN WORDEN GEBRUIKT

Als door omstandigheden en door operationele, veiligheidstechnische en economische beperkingen geen collectieve voorzieningen

worden aangebracht dan dienen individuele voorzieningen in gebruik te worden genomen. Dit betekent het dragen en toepassen van persoonlijke valbeveiligingsmiddelen zoals een harnasgordel, veiligheidslijnen, valbanddempers, valstopapparaten en vanglijnen. Je dient dan wel onderscheid te maken in positioneren en valbeveiliging.

WERKNEMERS GERAADPLEEGD WORDEN OVER RISICO'S EN WERKOPLOSSINGEN

Het is niet alleen wettelijk verplicht de werknemers te raadplegen over de aanwezige risico's en te nemen veiligheid en gezondheidsmaatregelen, het is ook een doeltreffende manier om een ervoor te zorgen dat ze zeer betrokken zijn bij de uitvoering en verbetering ervan.

WERKNEMERS GEINSTRUEERD WORDEN OVER RISICO'S EN WERKOPLOSSINGEN

Alle werknemers dienen op de hoogte te zijn van de risico's, de gevolgen van de risico's en te nemen en genomen maatregelen om deze risico's te elimineren. Je dient ze goed te informeren over de voorzorgsmaatregelen om veilig te kunnen werken op de bouwplaats. In aanvulling hierop is training en instructie bijna net zo belangrijk. Deze dient om kenbaar te maken hoe met specifieke zaken als praktijksituaties en middelen om moet worden gegaan. Wat kan er mis gaan, hoe kan worden voorkomen dat dit nogmaals gebeurt. Hoe gaat men om met noodsituaties, wat is de procedure, welke middelen heeft men hiervoor ter beschikking. Hoe gebruikt men de specifieke persoonlijke beschermingsmiddelen en waar dient men vooraf en tijdens gebruik consequent op te letten. Hoe gebruikt men de aanwezige en benodigde arbeidsmiddelen en waar dient men hierbij op te letten.

PLANMATIGE WERKPLEKINSPECTIES

De periodieke werkplekinspecties dienen erop gericht te zijn dat de veiligheidsvoorzieningen

VERVOLG

VEILIG WERKEN OP HOOGTE

nog intact zijn. Is de werkplek nog veilig te bereiken (bijv. zijn de ladders juist en op de juiste manier geplaatst, zijn de bordessen nog aanwezig), kunnen werknemers veilig hun werkzaamheden verrichten (bijv. zijn de werkvloeren nog aanwezig, zijn de vangnetten aangebracht, staat het tijdelijke hekwerk nog op de juiste plaats) en is de werkplek ook weer veilig te verlaten. Dit laatste ook in geval van een noodsituatie.

BOETE

Naast het onderzoek dat de arbeidsinspectie verricht na meldingen van ernstige ongevallen, controleert ze ook de naleving van onder andere de Arbo-wet in het algemeen. Wanneer werkgevers, opdrachtgevers en gebouweigenaren consequent met de arbeidsrisico's omgaat en deze structureel inventariseert en evalueert volgens bovenstaande systematiek dan zal het contact met de arbeidsinspectie na melding of tijdens controle doorgaans op een normale manier verlopen. Als er echter misstanden zijn en met name de basisvoorwaarden voor een veilige en gezonde werkplek ontbreken, dan is sprake van een ernstige overtreding van de wet en kan de arbeidsinspectie het werk stilleggen en een boete uitschrijven.

Het niet aanbrengen van zowel collectieve veilige voorzieningen zoals een bordes, werkvloer, steiger, leuning en vangnet als individuele veilige voorzieningen als het gebruik van gordels en vanglijnen bij valgevaar is een ernstige overtreding en kan beboet worden met een boetenorm bedrag van € 2250,- per overtreding.

Ook de werknemer kan een boete opgelegd krijgen als hij/zij bijvoorbeeld de aanwezige aangebrachte werkvloer "even weghaalt", de aanwezige steiger voor andere doeleinden gebruikt of verplichte harnasgordel niet draagt en nie op de juiste manier verbind met een ankerpunt omdat dit "even niet lekker werkt". Kortom men mag de aanwezige aangebracht collectieve voorzieningen niet veranderen of weghalen. Men dient de voorzieningen te gebruiken en op een juiste manier te gebruiken en alle gevaren

direct te melden aan zijn leidinggevenden. De werknemer kan beboet worden met een boetenormbedrag van € 225,-.

TIPS VOOR HET HOUDEN VAN DEZE TOOLBOXMEETING

Het spreken voor een groep is niet eenvoudig. Sommigen gaat dit gemakkelijk af, maar anderen vinden dit bijzonder lastig.

Hierbij geven wij enige tips voor het houden van deze toolboxmeeting:

VOORBEREIDING

- Bereid je altijd goed voor door de achtergrondinformatie voor de presentator die bij de toolboxmeeting hoort door te nemen.
- Voorkom dat medewerkers te laat komen door duidelijk de aanvangstijd door te geven. Spreek mensen erop aan als ze te laat komen.
- Het onderwerp van de toolbox moet aansluiten bij de werkzaamheden die worden uitgevoerd.

TIJDSTIP EN TIJDSDUUR

- Het beste is om de toolboxmeetings te plannen op een tijdstip dat de medewerkers nog niet vermoeid zijn. Bijvoorbeeld aan het begin van de dag.
- Houdt de toolboxmeeting niet langer dan 15 minuten. Beter 2 toolboxmeetings van elk 15 minuten dan 1 lange toolboxmeeting van 45 minuten.

DE RUIMTE WAAR JE DE PRESENTATIE GEEFT

- Kies een ruimte die groot genoeg is en waar iedereen kan zitten.
- Zorg ervoor dat je geen verstoring hebt van lawaaiige werkzaamheden. Maak hierover zonodig afspraken met andere (onder)aannemers.
- Zet de stoelen zo neer dat je oogcontact kan hebben met alle medewerkers.

VERVOLG

VEILIG WERKEN OP HOOGTE

DE MANIER VAN PRESENTEREN

- Lees de presentatie niet letterlijk voor. Maar vertel het zoveel mogelijk in je eigen woorden.
- Je kunt gebruik maken van de PowerPoint presentatie of de hand-out.
- Probeer de toolbox meeting wat interactief te maken door medewerkers eens wat vragen te stellen hoe zij bepaalde zaken in de praktijk ervaren.
- Blijf niet zitten, ga staan voor de groep en kijk de mensen aan.
- Vraag of de medewerkers de mobiele telefoons willen uitzetten.
- Vraag medewerkers niet te roken in de ruimte.

OPBOUW VAN DE TOOLBOXMEETING

Bouw je toolboxmeeting als volgt op:

- Reik direct de hand-out uit als je geen gebruik maakt van de PowerPoint presentatie.
 - Gebruik je de PowerPoint presentatie, reik de hand-out dan uit aan het eind van de presentatie.
 - Begin met een inleiding van maximaal 1 minuut, waarin je vertelt wat het hoofdonderwerp is en de verschillende onderdelen (problemen en tips).
- Geef tijdens de inleiding ook aan op welk moment de medewerkers vragen kunnen stellen: aan het eind of tijdens de toolboxmeeting.
 - Houd je praatje waarin je in detail ingaat op de verschillende onderwerpen die zijn genoemd tijdens de inleiding. De “achtergrondinformatie voor de presentator” is hierbij een leidraad, wil je meer vertellen dan kan dat natuurlijk.
 - Geef een korte samenvatting aan het eind, waarin je aangeeft wat je hebt behandeld.
 - Geef de gelegenheid aan de medewerkers om vragen te stellen. Heb je geen antwoord op de vragen? Geef dan aan wanneer je erop terugkomt, bijvoorbeeld bij de volgende toolboxmeeting. Noteer de vraag / vragen en win daarover informatie in. Je kunt hiervoor de preventiemedewerker of Arbofunctionaris raadplegen.
 - Bedank de medewerkers voor hun aanwezigheid.
 - Laat alle aanwezigen de presentielijst tekenen. Je weet dan welke medewerkers de presentatie niet hebben kunnen bijwonen, bijvoorbeeld omdat ze een vrije dag hebben. Eventueel kun je de presentatie voor deze medewerkers later herhalen.